

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 458 din 06.09.2023

Dosar nr.: 317/2023

Petiția nr.: 3672/16.05.2023

Petent(ă):

Reclamat(ă): First Bank

Obiect: petenta se consideră discriminată de banca reclamată, care a refuzat să renegocieze contractul de credit

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

1. First Bank (fostă Piraeus Bank, până la 1 octombrie 2018)

II. Citarea părților

3. Prin adresa nr. 3672/29.05.2023, petentei i-a fost pusă în dezbatere excepția tardivității introducerii petiției, pentru faptele anterioare datei de 16.05.2022, conform prevederilor art. 21-27 din **Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor**, aprobată prin Ordinul Președintelui Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării nr. 144 din 11 aprilie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 348 din 6 mai 2008.

4. Totodată, prin adresa nr. 3672/29.05.2023, avându-se în vedere prevederile art. 33 din **Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor**, petentei i s-a pus în dezbatere excepția lipsei obiectului petiției, invocată din oficiu, raportat la prevederile OG nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, solicitându-i-se și să precizeze criteriul de discriminare (caracteristica personală) care stă la baza tratamentului diferențiat.

5. Petenta nu a răspuns solicitării transmise prin adresa nr. 3672/29.05.2023 și nici nu a comunicat punctul său de vedere cu privire la excepțiile invocate. Prin urmare, citarea părților nu a mai fost necesară.

III. Susținerile părților

Susținerile petentei

6. Prin petiția nr. 3672/16.05.2023, petenta arată că a contractat de la partea reclamată un credit, în anul 2008, primind banii în două tranșe (36.126 lei la data de

23 iulie 2008 și 19.129 lei la data de 29 iulie 2008).

7. În luna noiembrie 2008, banca a majorat dobânda de la 11,25% la 12%, iar petenta susține că în luna iulie 2010, în urma tăierilor de salarii, a rămas cu un salariu de 700 lei, în condițiile în care rata era 900 lei. Prin urmare, a solicitat restructurarea creditului, iar prin act adițional s-a majorat perioada contractuală cu un an, în vreme ce rata s-a redus cu circa 30 de franci elvețieni (CHF).

8. Petenta susține că a continuat să achite ratele, lună de lună, împrumutându-se din alte surse pentru a încerca acoperirea sumei, iar în lunile ianuarie 2015 și, respectiv, februarie 2015 a transmis notificări băncii arătând că nu mai poate plăti.

9. În luna ianuarie 2016, ca urmare a creșterii exponențiale a cursului francului elvețian, rata ajunsese la 1.900 lei, în condițiile în care salariul petentei era de 1.200 lei.

10. În anul 2020, banca a început să-i transmită notificări pentru a achita soldul de 25.396,69 CHF, iar prin adresa nr. 8471/25.01.2021 i-a făcut două propuneri de plată: 1) să achite 1.500 lei pe lună, timp de 6 luni, urmând ca apoi să se procedeze la reanalizarea situației sau 2) să achite 16.000 CHF și astfel să se închidă creditul.

11. Petenta arată în continuare că, în perioada 2008-2015, o altă persoană, respectiv jandarmul V. M., care asigură paza la locul de muncă al petentei, a avut în derulare un contract de credit similar, cu partea reclamată. Acesta nu a plătit nimic și a ajuns la un debit de 41.093,04 CHF, dosarul fiind trimis la executorul judecătoresc. Ulterior, susține petenta, în urma negocierilor cu banca, V. M. a achitat 9.500 CHF și astfel a închis creditul (petenta a depus la dosar convenția de plată încheiată între V. M. și partea reclamată precum și confirmarea de încetare a creditului lui V. M.).

12. Aflând de această situație, precum și de faptul că și alți jandarmi au beneficiat de un tratament similar din partea băncii, petenta a luat legătura cu A. I. și AURSF (Asociația Utilizatorilor Români de Servicii Financiare), care i-au intermediat o întâlnire, în iulie 2021, cu doamna C. V. (director în cadrul băncii, după cum reiese din documentele depuse la dosar).

13. În cadrul întâlnirii, doamna C. V. a refuzat să discute despre negocierile băncii cu alte persoane și i-a făcut petentei propunerea de a achita 1.500 lei pe lună timp de 3 ani. Petenta a solicitat ca rata lunară să fie de 1.000 lei, iar în urma întâlnirii nu s-a ajuns la niciun acord. Ulterior, banca a trimis o nouă adresă în care își menținea propunerea privind achitarea sumei de 1.500 lei pe lună, timp de 3 ani.

14. Petenta susține că nu i s-a transmis ce demersuri să facă pentru negociere, astfel că a revenit cu adrese către bancă, însă i s-a răspuns că oferta a fost „imediat și pe loc”. De asemenea, mai susține că doamna Valentina Crăciun ar fi transmis tuturor din bancă să nu încheie niciun acord cu ea și afirmă că este ferm convinsă că doamna Crăciun nu a dorit nicio clipă să negocieze cu adevărat cu ea.

15. În drept, petenta invocă prevederile art. 2, art. 10 lit. d) și art. 15 din O.G. nr. 137/2000.

Sușinerile părții reclamate

–

IV. Motivele de fapt și de drept

Legislație și principii

16. Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede următoarele:

- **art. 2 alin. (1):** „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”;

- **art. 10:** „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin:

(...)

d) refuzul de a acorda un credit bancar sau de a încheia orice alt tip de contract;

- **art. 15:** „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

- **art. 20 alin. (1):** „Persoana care se consideră discriminată poate sesiza Consiliul în termen de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei”.

17. Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor a CNCD prevede la titlul IV, capitolul II, secțiunea 1 – *Tardivitatea introducerii petiției*, următoarele:

Art. 21. - *Persoana care se consideră discriminată poate sesiza Consiliul în termen de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei.*

Art. 22. - *Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția tardivității introducerii petiției când în mod vădit constată depășirea termenului de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care petentul ori persoana interesată putea să ia cunoștință de săvârșirea ei.*

Art. 23. - *Excepția de tardivitate a introducerii petiției poate fi ridicată de reclamat sau de membrii Colegiului director în cursul soluționării petiției, sub condiția prevăzută la art. 24.*

Art. 24. - (1) *Excepția de tardivitate a introducerii petiției se pune în dezbaterea petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere.*

(2) *Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.*

Art. 25. - (1) *Colegiul director soluționează excepția de tardivitate a introducerii petiției după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul.*

(2) *Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.*

Art. 26. - *Consiliul soluționează excepția de tardivitate a introducerii petiției prin hotărâre a Colegiului director.*

Art. 27. - *În situația respingerii excepției de tardivitate a introducerii petiției aceasta se motivează odată cu fondul, în hotărârea prin care se soluționează petiția, potrivit prezentei proceduri interne.*

18. De asemenea, potrivit prevederilor titlului IV, capitolul II, secțiunea a 3-a – Obiect vădit nefondat sau lipsă de obiect din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor:

Art. 33. – *„Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția lipsei obiectului petiției când constată că obiectul petiției este în mod vădit nefondat, raportat la domeniul de aplicare al prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000”.*

Art. 34. – (1) *Excepția obiectului vădit nefondat sau lipsei obiectului petiției se pune în dezbaterea petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere.*

(2) *Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.*

Art. 35. – (1) Colegiul director soluționează excepția după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul.

(2) Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.

Art. 36. – Consiliul soluționează excepția prin hotărâre a Colegiului director.

Art. 37. – În situația respingerii excepției prin reținerea obiectului raportat la prevederile Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată, aceasta se motivează odată cu fondul în hotărârea prin care se soluționează petiția, potrivit prezentei proceduri interne.”

19. În consecință, pentru a fi în prezența unei discriminări, este necesar să fie întrunite cumulativ următoarele trei elemente:

- să existe o diferențiere;
- diferențierea să fie bazată pe un criteriu;
- să se aducă atingere unui drept sau unei libertăți.

20. Fapta de discriminare este determinată, așadar, de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate părții sau părților reclamante trebuie să existe un raport de cauzalitate.

Aplicarea principiilor de mai sus la obiectul prezentei plângeri

21. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director analizează în ce măsură obiectul unei petiții este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

22. Luând act de plângere precum și de obiectul acesteia, astfel cum este formulat, Colegiul urmează a analiza excepția tardivității introducerii sesizării la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării. Corelativ circumstanțierii faptelor *ratione tempore*, Colegiul director constată că, în speță, alegația săvârșirii faptelor de discriminare este strâns legată de un cumul de acte sau fapte ce s-au desfășurat pe parcursul unei perioade de timp.

23. În raport cu aspectele sesizate anterior datei de 16.05.2022, coroborat prevederilor art. 20 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director reține că „(1) Persoana care se consideră discriminată poate sesiza Consiliul în termen de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei”. Corelativ circumstanțierii faptelor de discriminare *ratione tempore*, termenul prevăzut în art. 20 alin.1 este un termen de procedură, reprezentând intervalul de timp înăuntrul căruia trebuie

îndeplinit actul de sesizare al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la săvârșirea unor fapte sau acte de discriminare. Din interpretarea alin.1 al art. 20, Colegiul director reține că legiuitorul a instituit un termen legal, circumscris unui interval determinat de timp, în speță, de un an de zile, care începe să curgă de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință petenta de săvârșirea ei, constituind astfel un termen peremptoriu.

24. Față de aspectele reținute mai sus, coroborat cu introducerea petiției la CNCD cu nr. 3672 din 16.05.2023, Colegiul observă că faptele deduse soluționării exced termenului de 1 an prevăzut de O.G. nr. 137/2000.

25. Excepția tardivității formulării petiției invocată din oficiu a fost adusă la cunoștința petentei prin adresa nr. 3672/29.05.2023, aceasta având posibilitatea de a-și exprima propriile apărări, iar având în vedere aspectele ce exced termenului de un an în care petenta putea să formuleze sesizare, Colegiul director urmează să admită excepția invocată.

26. Sesizarea, astfel cum a fost formulată, prezintă elementele unui refuz al părții reclamante la solicitările formulate de către petentă.

27. Totuși, pentru a putea fi analizată din perspectiva prevederilor O.G. nr. 137/2000, trebuie să fie identificate elementele constitutive ale faptei de discriminare, și anume tratamentul diferențiat, criteriul de discriminare și dreptul încălcat.

28. Or, în cazul de față, petenta nu a precizat criteriul de discriminare, element constitutiv al faptei de discriminare, în definiția prevăzută de O. G. nr. 13/2000, nici în cuprinsul sesizării și nici ca răspuns la adresa nr. 3672/29.05.2023, prin care i s-a pus în dezbatere excepția lipsei obiectului petiției, invocată din oficiu.

29. În consecință, Colegiul director va admite excepția lipsei obiectului petiției, raportat la prevederile O.G. nr. 137/2000, întrucât faptele sesizate nu pot fi analizate din perspectiva unei eventuale fapte de discriminare, în lipsa indicării unui criteriu.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR

HOTĂRĂȘTE:

- 1.** Admite excepția tardivității introducerii petiției, pentru presupusele fapte de discriminare petrecute înainte de data de 16.05.2022.
- 2.** Admite excepția lipsei de obiect a petiției, cât privește presupusele fapte de discriminare petrecute după data de 16.05.2022, întrucât petenta nu a precizat criteriul de discriminare care ar sta la baza tratamentului diferit, nici în urma solicitării exprese din partea CNCD (adresa nr. 3672/29.05.2023).

3. O copie a prezentei hotărâri se comunică petentei.

V. Modalitatea de plată a amenzii

-

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BĂNICĂ CLAUDIA CERASELA - Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN – Membru

Redactată și motivată: R.C.S., A.S.

Data redactării: 16.10.2023

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.